

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سلسلہ مباحث تفسیری

تفسیر
سورہی اعراف
(جلد اول)

سید محمد ضیاء آبادی

سرشناسه: ضیاء آبادی، سید محمد، ۱۳۰۹ -
Ziaabadi, seyyid Mohammad

عنوان و نام پدیدآور: تفسیر سوره اعراف / سید محمد ضیاء آبادی.
مشخصات نشر: تهران: بنیاد خیریه الزهراء (س)، انتشارات، ۱۳۹۸ -
مشخصات ظاهری: ۳ ج.

فروست: سلسله مباحث تفسیری.
شابک: ج. ۵-۸۳-۰۰۱۷۰-۰۰۹۷۸-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیا
یادداشت: بالای عنوان: کلام النور نورالکلام.
یادداشت: کتابنامه.

عنوان دیگر: کلام النور نورالکلام.

موضوع: تفاسیر (سوره اعراف)

موضوع: تفاسیر شیعه -- قرن ۱۴

موضوع: Qur'an -- Shiite hermeneutics -- 20th century

رده بندی کنگره: BP۱۰۲/۲۶

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۱۸

شماره کتابشناسی ملی: ۵۹۰۵۳۶۱

تسب سوره اعراف (جلد اول)

مؤلف: سید محمد ضیاء آبادی

ناشر: بنیاد خیریه الزهراء

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰

شابک: ۵-۸۳-۰۰۱۷۰-۰۰۹۷۸-۱

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

نشانی: تهران - خیابان کارگر جنوبی - چهارراه لشکر

خیابان شهید معیری - کوچه ارجمند - پلاک

تلفن: ۰۲۱-۵۵۳۸۰۵۳۴

دورنگار: ۰۲۱-۵۵۳۸۴۷۹۰

چاپ و تکثیر این کتاب با حفظ محتوا، رعایت کیفیت و ملاحظه ی موارد ذیل برای
دلسوختگان و علاقه مندان به گسترش معارف دینی با کسب مجوز کتبی از دفتر امور
فرهنگی بنیاد خیریه الزهراء بلامانع است.

(۱) در هر نوبت چاپ تعداد ۱۰ نسخه به نشانی انتشارات بنیاد خیریه الزهراء ارسال شود.

(۲) هرگونه تغییر در محتوا و کیفیت ظاهری با اجازه دفتر امور فرهنگی می باشد.

(۳) مطالب فوق در هر نوبت چاپ درج شود.

(۴) قیمت متناسب با پشت جلد لحاظ گردد.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه‌ی مؤلف	۲۷
مقدمه‌ی ناشر	۲۹
قرآن کریم ، شفاعت متقین آیات اول تا سوم	
خصائص سوره‌های مکه	۳۲
تفاوت قرائت با ثلاث	۳۲
حروف مقطعه در قرآن کریم	۳۴
اسرار حروف مقطعه	۳۵
اعجاز کلمات قرآن	۳۶
امام صادق علیه السلام و بیان یکی از رموز المص	۳۷
تفاوت معنایی انزال و نزول و تنزیل	۳۸
تبلیغ قرآن برای جماعتی خشن و بی عاطفه	۳۹
تقویت روحیه و عزم و اراده‌ی رسول اکرم صلی الله علیه و آله	۴۱
تحقق وعده‌ی خداوند متعال	۴۲
انذار مردم با قرآن کریم	۴۳
شفابخشی قرآن برای متقین	۴۴
تبعیت، وظیفه‌ی ما در قبال قرآن کریم	۴۵
مؤمنان يك «ولی» دارند ولی کافران، اولیاء	۴۶
امام حسین علیه السلام فرد شناخته شده‌ای برای امت اسلام	۴۸
ضعف بصیرت مردم در سال ۶۰ هجری	۴۹
تحول اساسی زهیر بن قین در ملاقات با امام حسین علیه السلام	۵۰

قانون قرآن ، هلاکت ظالمان

آیات چهارم تا هفتم

- ۵۴..... شروط لازم برای سعادت‌مندی جامعه‌ی بشری
- ۵۵..... عبرت‌آموزی از سرنوشت شوم اُمم پیشین
- ۵۶..... توجه به يك نکته‌ی لطیف قرآنی
- ۵۷..... خواب ممدوح قیلوله
- ۵۸..... در خواب؟
- ۵۹..... در محاسبه‌ی ساده
- ۶۰..... چگونگی بنییه فرد ظالم
- ۶۲..... اتفاقی نبود حاکمیت عالم
- ۶۲..... اجرای اراده‌ی حرت‌تعالی
- ۶۳..... غفلت از توانایی حق تعالی
- ۶۵..... معیار شاخص خوشبختی و بدبختی
- ۶۶..... ویژگی‌های سعادت‌مندان عالم
- ۶۷..... پاسخ‌گویی همگان در روز قیامت
- ۶۸..... شهادت اعضای بدن در روز قیامت
- ۶۹..... مفلس واقعی کیست؟
- ۷۲..... قدرت شگرف روحی زینب کبری (ع)

محمد و آل (ع)، میزان سنجش اعمال

آیات هشتم و نهم

- ۷۶..... دو مطلب اساسی درباره‌ی قیامت
- ۷۶..... الف: حتمیت معاد
- ۷۷..... ب: تفصیل صحنه‌های قیامت
- ۷۷..... عملکرد عقل و وحی

۷۸	مثالی در باب سنجش اعمال
۷۹	حسابرسی پیشوایان و پیروان در روز قیامت
۸۰	کاتبان بزرگوار اعمال انسان
۸۱	اعمال انسان زیر ذره بین خداوند
۸۴	شروع مخاصمه با طلبکاران
۸۵	ظلم، ضرری غیر قابل جبران
۸۶	رها کردن آیات قرآن، چسبیدن به احادیث!
۸۷	علم حایت شناسی
۸۸	مفهوم ضمنی میزان و موازنه نگاه قرآن
۹۰	لزوم ایمان به میراث
۹۳	موازن برای سنجش اسدال
۹۴	درک این واقعیت که کُلُّ انسان کربلا
۹۵	فاصله‌ی رفتاری ما با پیشوایانمان
۹۶	زهد و انفاق امام سجّاد (ع)
۹۷	امنیت و آرامش در منزل امام سجّاد (ع)
۹۷	نامه‌ی سنجیده و تند امام سجّاد (ع) به زُهری
۹۸	مناجات امام سجّاد (ع) در حجر اسماعیل
۹۹	سر مبارک امام سجّاد (ع) بر بالین طاووس یمانی
۱۰۰	اشک روان امام سجّاد (ع) تا پایان عمر

شکر و سپاس، شعور هر حق شناس

آیات دهم تا دوازدهم

۱۰۴	لزوم شکرگزاری بندگان
۱۰۶	چگونگی شکرگزاری بندگان از خداوند سبحان
۱۰۷	اجر رسالت رسول اکرم (ص)

- ۱۰۹..... خشم شیطان از شاکر بودن انسان
- ۱۱۰..... ناسپاسی انسان از خدای سبحان
- ۱۱۲..... حرص شدید انسان به مال دنیا
- ۱۱۵..... عظمت مقام انسان از نگاه قرآن
- ۱۱۸..... تکبر شیطان در مقابل خدای سبحان
- ۱۱۹..... تعریف ابلیس و شیطان و جن
- ۱۲۰..... مخالفت مباحث از آتش
- ۱۲۱..... ریدن مخلوق در مقابل خالق
- ۱۲۲..... نتیجه ای از تسلیم به خالق
- ۱۲۳..... نظارت امامان عصمه علیهم السلام بر شیعیان خود
- ۱۲۳..... الف: مزاح ابو صیم باری
- ۱۲۵..... ب: ماجرای شرفیای مرد سرانی

قیاس، نهانگی ضعف و افلاس
آیات یازدهم تا سیزدهم

- ۱۲۸..... ایمان به دو موجود نامرئی در قرآن کریم
- ۱۳۱..... آیا شناخت ماهیت جن و ملک الزامی است؟
- ۱۳۱..... بی رابطه بودن ایمان و لزوم شناخت ماهیت
- ۱۳۳..... تأثیر ملک و شیطان در رفتار انسان
- ۱۳۴..... قیاس، بیماری ابلیس!
- ۱۳۶..... مبین قرآن به زبان قرآن
- ۱۳۶..... در استنباط احکام فقهی قیاس ممنوع
- ۱۳۷..... مشکل اساسی اهل سنت در استنباط احکام فقهی
- ۱۳۸..... اشکال اساسی به فتوای ابوحنیفه
- ۱۳۹..... سفارش امام صادق علیه السلام به ابان بن تغلب

- ۱۴۰.....اجتناب فقه‌های امامیه از قیاس در احکام فقهی
- ۱۴۲.....خضوع شیطان در مقابل اخلاص نه علم
- ۱۴۳.....انصاف داشتن یکی از شروط بهشتی شدن
- ۱۴۳.....عظمت روح مرحوم سید حسین کوه کمره‌ای
- ۱۴۵.....سبب تغییر رفتار خشونت آمیز یزید
- ۱۴۶.....علامت حقانیت امام حسین (علیه السلام)

قدیس، ولی در مُشت ابلیس
آیه ی سیزدهم

- ۱۵۰.....ابلیسی بودن قیاس در احکام دین
- ۱۵۰.....استدلال و برهان در اصول دین
- ۱۵۱.....صدور احکام فقط در حوزه شرعی
- ۱۵۲.....غنای فقهی شیعیان
- ۱۵۲.....تکبر عامل دیگری برای سقوط ابلیس
- ۱۵۴.....طرد ذلت بار ابلیس از درگاه خداوند
- ۱۵۵.....لزوم مراقبت از خود
- ۱۵۶.....خطر نفوذ ردیله ی کبر
- ۱۵۷.....وادی وحشتناک متکبرین در روز قیامت
- ۱۵۸.....تواضع پیغمبر اکرم (صلی الله علیه و آله)
- ۱۵۹.....فرزند آدم و تفاخر!
- ۱۶۰.....حکمت عاجز آفریده شدن انسان
- ۱۶۱.....اجمال شخصیت انسان در نگاه قرآن
- ۱۶۳.....از عجایب لحظه ی تولد انسان
- ۱۶۳.....سبب این همه دشواری و گرفتاری
- ۱۶۵.....ابلیس و کاسه ی از آتش داغتر!
- ۱۶۵.....تهمت فرقه وهابیه به شیعه و پاسخ ما
- ۱۶۶.....شرط مقبولیت اعمال ما نزد خداوند متعال

- سرکشی و غرور بنی اسرائیل ۱۶۸
- باب حظه‌ی شیعیان ۱۶۹

مقام انسان، مکائد شیطان
آیات چهاردهم تا هجدهم

- قیاس، سبب سقوط ابلیس ۱۷۲
- مشعل فروزان عقل ۱۷۳
- نقش اساسی ابلیس ۱۷۴
- سرو، امتحان الهی برای همگان حتی فرشتگان ۱۷۵
- منالهایی در فهم علم الهی ۱۷۶
- الف: مثال بیان ۱۷۷
- ب: مثال فهم ۱۷۷
- بهشت و جهنم معلوم، معلول، عمل از آنها ۱۷۸
- آتش برتر از خاک؟ ۱۷۹
- سرشکستگی شدید شیطان ۱۸۰
- هدف شیطان از مهلت خواستن ۱۸۱
- امکان زندگی طولانی داشتن ۱۸۳
- تسلط شیطان بر اولاد آدم ۱۸۴
- تکامل انسان با وجود شیطان ۱۸۵
- انسان و اراده و اختیار ۱۸۵
- تناقض آشکار ابلیس ۱۸۷
- انتقام شیطان از اولاد آدم ۱۸۸
- طرد شیطان از دستگاه الهی ۱۸۹
- تحقیر انسان توسط فرشته و شیطان ۱۹۰
- انسان، گنج پنهان ۱۹۲
- مقام شامخ انسان کامل ۱۹۳

- ۱۹۴ حذر از آفت مهلک کبر و نخوت
- ۱۹۵ نبوغ سیاسی عایشه!
- ۱۹۶ محدوده‌ی فعالیت بانوان از منظر قرآن
- ۱۹۷ تسلط شیطان سبب سقوط انسان

جلوه‌های مکر ابلیس خبیث آیه‌ی نوزدهم

- ۲۰۰ استکبار ابلیس به سبب کثرت عبادت!
- ۲۰۱ محاصره‌ی چهارجانبه‌ی انسان از سوی شیطان
- ۲۰۲ چه کسانی تحت سلطه‌ی شیطانند؟
- ۲۰۳ باز بودن دوراه به روی انسان
- ۲۰۴ مسلک جبری یک مسلک ابلیسی
- ۲۰۴ مشرک بودن ابلیس
- ۲۰۶ فهم صحیح و منطقی از عبارت مِنْ دُونِ اللَّهِ
- ۲۰۷ لزوم مراقبت از جلسات مذهبی
- ۲۰۹ خدا شناسی عارفانه پیرزن
- ۲۱۰ منشاء احکام دین در وحی الهی
- ۲۱۱ ناتوانی انسان در فهم اسرار احکام دینی
- ۲۱۱ کار ما فقط عمل به احکام الهی
- ۲۱۲ کاربرد عقل در احکام دینی؟
- ۲۱۴ حضرت مریم علیها السلام تنها نام زن در قرآن کریم
- ۲۱۶ چرا نام زنان در قرآن مستور است؟
- ۲۱۷ رفت و آمد شیطان با حضرت یحیی علیه السلام
- ۲۱۸ حاجت حضرت یحیی علیه السلام از شیطان
- ۲۲۰ خصلت شیطان شاد کن

- شجاعت و ایثار امام امیرالمؤمنین علی علیه السلام در لیلۃ المبیت ۲۲۰
- امام علی علیه السلام مونس مهربان پیغمبر صلی الله علیه و آله تا آخرین لحظه ۲۲۱
- آخرین وصیت رسول خدا صلی الله علیه و آله ۲۲۲

وسوسه‌های شیطان برای ظهور زشتی‌های انسان آیات نوزدهم و بیستم

- مفهوم جنت از نگاه قرآن کریم ۲۲۶
- جنت حضرت آدم علیه السلام دنیایی بوده یا آخرتی؟ ۲۲۸
- مع حشرت آدم علیه السلام از نزدیک شدن به درخت مورد نظر ۲۲۹
- نهی حضرت آدم علیه السلام نهی ارشادی بوده یا مولوی؟ ۲۳۱
- تأثیر وسوسه در تبیین روح انسان ۲۳۳
- تأثیر وسوسه در طردن برآدم علیه السلام و حوّا علیه السلام ۲۳۴
- بحثی درباره مفهوم سوء و ظاهر آن در آدم و شیطان ۲۳۵
- آیا حرص همیشه مذموم است؟ ۲۳۶
- شیطان چگونه آدم و حوّا را فریب داد؟ ۲۳۷
- چگونه سوءات آدم و حوّا آشکار شد؟ ۲۳۹
- سوء روحی چگونه خود را نشان می‌دهد؟ ۲۴۰
- سرنوشت آدم و حوّا پس از چشیدن از شجره‌ی منهیه ۲۴۰
- شیطان به مراد خود رسید ۲۴۱
- مراقب وسوسه‌های شیطان باشیم ۲۴۲
- شناخت شیطان از نقاط ضعف انسان ۲۴۳
- هر فرد و قومی شجره‌ی منهیه‌ای خاص به خود دارد ۲۴۳
- نهی هم به خود بزنیم! ۲۴۵
- انتظار رسول اکرم صلی الله علیه و آله از مسلمانان ۲۴۶
- شش گروه جهنمی ۲۴۶
- سفارش اکید رسول اکرم صلی الله علیه و آله به مسلمانان ۲۴۷

- ۲۴۸ التماس دعای رسول اکرم ﷺ از دیگران
- ۲۴۹ معنای واقعی وحدت بین مسلمانان

هبوط آدم و حوّا، عبرتی برای ما
آیات بیست و سوم تا بیست و پنجم

- ۲۵۴ سه راه بازگشت آدم و حوّا به مقام قرب الهی
- ۲۵۵ پذیرفته شدن توبه‌ی آدم و حوّا و هبوط به زمین
- ۲۵۶ تفاوت آدم و ابلیس بعد از نافرمانی
- ۲۵۷ عجز ما از درک اسرار خفیه‌ی خداوند در قصه‌ی حضرت آدم علی‌ه السلام
- ۲۵۹ چگونگی تحقق اراده‌ی خداوند در عالم از نگاه امام رضا علی‌ه السلام
- ۲۶۰ نهی از اندیشیدن درباره‌ی قدرت و قدرتی
- ۲۶۱ مراقبت جدی از وسوسه‌های شیطان
- ۲۶۳ گمراه کردن انسانها با آیات قرآن!
- ۲۶۳ عذاب فراق از محبوب بالاترین عذابها
- ۲۶۴ سبب رنج و پریشانی ما در زندگی کنونی
- ۲۶۵ قواعد برداشت معانی از قرآن کریم
- ۲۶۷ اثر نگفتن ان شاء الله از سوی رسول اکرم ﷺ
- ۲۶۷ سبب ابتلای حضرت یعقوب علی‌ه السلام
- ۲۶۸ مراقبت شدید امام سجّاد علی‌ه السلام از مایوس برنگشتن سائل
- ۲۶۹ همواره امیدوار به لطف خدا
- ۲۶۹ عقوبت ترک اولی از سوی اولیای خدا
- ۲۷۰ تأکید بر خواندن آیه ربّنا ظلمنا انفسنا در قنوت نماز واجب
- ۲۷۱ یادی از امام حسین بن علی علی‌ه السلام

بهترین لباس انسان از نگاه قرآن آیات بیست و ششم و بیست و هفتم

- ۲۷۴ انسان و قبول امانت خداوند
- ۲۷۵ قصه‌ی حضرت آدم علیه السلام الگویی برای نوع بشر
- ۲۷۶ سبب کاربرد واژه‌ی نزول برای لباس در قرآن
- ۲۷۹ دو خاصیت شاخص لباس
- ۲۸۱ گرایش فطری انسان به زینت و جمال
- ۲۸۲ پاک . پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله بر رعایت نظافت و ساده‌زیستی
- ۲۸۳ مطالب برای تعادل در امر لباس پوشیدن
- ۲۸۴ لباس تقوا، بهترین لباس برای انسان
- ۲۸۵ تعبیر لطیف قرآن در رافضی از فریب شیطان
- ۲۸۷ لزوم اهتمام فراوان در رافضی از کائد شیطان
- ۲۸۸ مهم آگاهی از نقشه‌های شیطانی است
- ۲۸۹ نصایح سه گانه شیطان به حضرت نوح علیه السلام
- ۲۹۱ ویژگی بارز انسانهای متقی در شناخت کید شیطان
- ۲۹۲ چگونگی سلطه‌ی شیطان بر انسانها از نگاه قرآن

تقوا، اساس فضیلت‌ها آیه‌ی بیست و هشتم

- ۲۹۶ افراد بی تقوا تحت ولایت شیطان
- ۲۹۶ ملاک‌های فضیلت از نگاه قرآن
- ۲۹۸ اصالت و اهمیت خاص تقوا
- ۲۹۸ معنا و مفهوم تقوا
- ۳۰۰ مثالی در باب مفهوم تقوا
- ۳۰۱ مفهوم تقوا از منظر امیر اهل ایمان

- ۳۰۳..... چگونگی کسب تقوای الهی
- ۳۰۶..... سفارشی به جوانهای عزیز
- ۳۰۸..... ضرورت نقادی و تحلیل‌گری نسل جدید
- ۳۰۹..... هشدار قرآن به توجیه‌گران نادان
- ۳۱۰..... برنامه‌ریزی دشمنان برای سقوط تدریجی مسلمانان
- ۳۱۱..... چگونگی تسلط شیطان بر قلب مسلمانان
- ۳۱۲..... چکیده کلام
- ۳۱۳..... نقش بارز و اساس حضرت زینب کبری (ع) در حفظ ادیان و شرایع انبیاء (ع)
- ۳۱۴..... اعجاز کلام و عدا کردن حضرت زینب (ع)
- ۳۱۵..... کلام کوبنده‌ی حضرت زینب (ع) در تحقیر یزید

شبهه‌ی روشنفکری، دین و مقتضیات زمان آیات، نیست، انهم و سی‌ام

- ۳۲۰..... تخطئه‌ی پیروی کورکورانه از گذشتگان
- ۳۲۱..... شبهه‌ی روشنفکری انطباق دین با مقتضیات زمان
- ۳۲۳..... ادعای ربوبیت فرعون!
- ۳۲۵..... منظور از مسجد، روی دل به سوی خدا داشتن
- ۳۲۶..... استمداد خالصانه فقط از خداوند
- ۳۲۶..... باور قلبی به معاد جسمانی
- ۳۲۸..... پایه‌گذار بدعت‌ها و انحرافات در دین اسلام
- ۳۲۹..... توجیه روشنفکرانه‌ی تغییر عبارت اذان!
- ۳۳۰..... اولوالامر از نگاه اهل سنت
- ۳۳۲..... نگاه‌امیرالمؤمنین علی (ع) به خلفای غاصب در خطبه‌ی سوم نهج البلاغه
- ۳۳۴..... خطبه‌ی محکم و آتشین حضرت زهرا (ع) در دفاع از مقام ولایت
- ۳۳۶..... هجرت جانسوز یادگار پیامبر (ص)

زینت و عبادت، از منظر شریعت

آیات سی و یکم و سی و دوم

- ۳۳۸ اهمیت نقش خوراک و پوشاک در زندگی انسانها
- ۳۳۹ گستردگی معنای مسجد در این آیهی شریفه
- ۳۴۰ مقصود از زینت به هنگام رفتن به مسجد
- ۳۴۲ شریعت و طبیعت بر هم منطبقند
- ۳۴۳ دلالت آیات قرآن بر زینت گرایی فطری انسان
- ۳۴۴ لزوم رعایت زینت به هنگام ورود به مسجد مسلمین
- ۳۴۶ تأکید بر اخلاق بر رعایت پاکیزگی باطن
- ۳۴۶ لزوم رعایت حدیال در خوراک
- ۳۴۸ تحریم زینت‌های الهی موعود!
- ۳۴۹ احوالات چندش از رفای مسؤفه!
- ۳۵۰ زهد ریایی سفیان ثوری
- ۳۵۱ رزق بندگان به میمنت وجود اقدس امام زمان علیه السلام
- ۳۵۲ نوع پوشش متناسب با شرایط زمان
- ۳۵۴ هوسرانی در قالب دینداری و برنامه‌های ایمانی
- ۳۵۵ پاسخ متین استاد وحید بهبهانی به فرزند عالمشر
- ۳۵۷ سبب مخفی بودن قبر مطهر حضرت زهرا علیها السلام

تحریم محرمات پنجگانه

آیهی سی و سوم

- ۳۶۰ حکیمانه بودن آفریده‌های خدا
- ۳۶۰ لزوم شناخت حدود الهی در زندگی
- ۳۶۱ پنج عنوان محرمات الهی در آیهی شریفه
- ۳۶۲ عنوان اول: تحریم فواحش

۳۶۲	مفهوم صحیح تعبد در دین
۳۶۳	ذکر مثال برای درک بهتر مفهوم تعبد
۳۶۳	مثالی دیگر در مفهوم تعبد
۳۶۵	بیان امام معصوم علیه السلام در مفهوم تعبد
۳۶۵	فلسفه‌ی تحریم نجاسات از نگاه امام باقر علیه السلام
۳۶۶	عنوان دوم: مطلق گناه
۳۶۷	عنوان سؤء: تجاوز به حقوق مردم
۳۶۷	عنوان چهارم: شرک ورزیدن به خداوند
۳۶۸	عنوان پنجم: گفتا بچهار مورد معرفت
۳۶۹	لزوم دقت فراوان علمای اخبار و رجال در بیانات خود
۳۷۰	بلند همتی ابوریحان بیرونی در کسب علم و دانش
۳۷۱	تحقیق علمی در شب عروسی!
۳۷۱	ابن هیثم و اهتمام او به ارزش علم و دانش
۳۷۲	مراقب عالمان شیطان صفت باشیم
۳۷۳	مراقب این گروه هم باشیم
۳۷۴	پرهیز از دو خصلت هلاکت آفرین
۳۷۶	کمال انسان در شرم نداشتن از یاد گرفتن
۳۷۷	ضرورت تسلط بر نفس اماره در هر حال
۳۷۸	سبب بی بهره بودن ما از لذت عبادت

**اساس شریعت، قبول ولایت
آیات سی و چهارم تا سی و هفتم**

۳۸۲	مدّت معین هرامت در این عالم
۳۸۴	خطاب آیه‌ی شریفه به مطلق فرزندان آدم
۳۸۶	سبب چهار خطاب قرآن به فرزندان آدم

- ۳۸۷ سوء استفاده فرقه‌ی ضالّه از آیات قرآن برای انحراف مردم
- ۳۸۹ اثبات ابدی بودن اسلام و خاتمیت پیغمبر اسلام از نگاه قرآن
- ۳۹۰ شیطننت دیگر فرقه‌ی ضالّه‌ی بهائیت
- ۳۹۲ ظالمت‌ترین مردم از نگاه قرآن
- ۳۹۳ سبب مهلت خداوند به تبهکاران فریبکار
- ۳۹۵ مدد رسانی خداوند هم به مؤمن هم به کافر
- ۳۹۵ چگونگی قبض روح کافران
- ۳۹۶ ضرورت شناخت ستمگرانی که به دین لطمه می‌زنند
- ۳۹۸ ازل نفی معبودهای دروغین بعد اثبات معبود حق
- ۳۹۸ قبول ولایت ائمه‌ی معصومین (علیهم‌السلام) تنها شرط بهشتی شدن
- ۳۹۹ سه گروهی که هر دو دگاه حَقّند
- ۴۰۰ درد علی و زهرا (علیهم‌السلام) درد دین بود
- ۴۰۱ سبب حضور حضرت زهرا (علیها‌السلام) در جمع مهاجر و انصار
- ۴۰۲ حضرت زهرا و استیضاح او از رجال دین
- ۴۰۴ جمله‌ی حزن آور حضرت زهرا‌ی مردمیّه و تأکید او بر حفظ مقام ولایت
- ۴۰۵ پیشگویی دقیق حضرت زهرا از آینده‌ی امت اسلام
- ۴۰۶ چگونگی به خاک سپاری حضرت زهرا (علیها‌السلام)

عذاب نامتناهی، در انتظار سرار همراهی

آیات سی و هشتم و سی و نهم

- ۴۱۰ حتمی بودن مرگ برای بشر و جامعه‌ی بشری
- ۴۱۱ بازگشت بشر به حیات ابدی
- ۴۱۲ اهمّیت خاص موضوع هبوط آدم از نگاه قرآن
- ۴۱۴ مراحل عذاب روحی جهنّمیان
- ۴۱۵ نکته‌ی ادبی: سبب ماضی خواندن وقایع روز قیامت

- مخاصمه‌ی اهل جهنم ۴۱۷
- اخوت و الفت متقیان در دنیا و آخرت ۴۱۸
- توصیف جهنمی شدن دوست ناباب ۴۱۹
- تخاصم اهل جهنم در دنیا و آخرت ۴۲۱
- جامعه‌شناسی از منظر امام الساجدین (علیه السلام) ۴۲۴
- دعوا و درگیری شدید جهنمیان با یکدیگر ۴۲۵
- ظالم بودن مین ظالم ۴۲۶
- حسرت و تائبان فریب خوردگان در روز قیامت ۴۲۷
- اندوه حضرت علی (علیه السلام) در فراقی زهرای اطهر (علیها السلام) ۴۲۹

سرنوشت دسته ران، محرومیت دائم از بهشت جاودان
آیه‌ی چهارم

- انسان مختار، در قبول یا ردّ هدایت ۴۳۲
- کیفرو پاداش در عالم پس از مرگ ۴۳۳
- هشدار رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) به غفلت زدگان عالم ۴۳۵
- اندیشه‌ی باطل و واهی مستکبران در استقلال و ابدیت ۴۳۶
- هشدار محکم ما به مستکبران در چگونگی سرنوشت آنان ۴۳۸
- ورود از درهای جهنم یا درهای بهشت؟! ۴۳۹
- عقل در هشتم بهشت ۴۴۰
- محرومیت همیشگی مستکبران از ورود به بهشت ۴۴۱
- پاسخ به یک اشکال: عذاب مستکبران چه فایده‌ای دارد؟ ۴۴۳
- پاسخ به یک اشکال دیگر: چرا کافران خدمتگزار به مردم بهشتی نمی‌شوند؟ ۴۴۶
- حقیقت اعمال کافران از نگاه قرآن ۴۴۷
- شرط شیعه بودن از نگاه حضرت صدیقه‌ی کبری (علیها السلام) ۴۴۸
- شرط بهشتی شدن محبتان گنهکار ۴۴۹

انسان مختار، انتخاب عذاب پایدار یا عزّت و رفاه ماندگار؟
آیات چهل تا چهل و دوم

- ۴۵۲..... آینده‌ی دو گروه مطیع و متخلف از نگاه قرآن
- ۴۵۴..... استعداد ویژه‌ی انسان برای عروج به آسمان
- ۴۵۶..... دربانهای جهنم چه می‌گویند؟
- ۴۵۸..... خودرأیی منشاء گرفتاری‌های انسان
- ۴۵۹..... به زبان قائلان اما به قلب نوعاً غافلند
- ۴۶۱..... خطر رری تکذیب عملی
- ۴۶۲..... آینده‌ی ننگ‌های دنیوی مسلمانان بی بند و بار
- ۴۶۳..... ایمان و عمل صالح در شرط کسب سعادت
- ۴۶۵..... بی ارزش بودن دنیا خیر کافران
- ۴۶۶..... چگونگی تحقق ایمان واقعی
- ۴۶۸..... چگونه می‌توان قرآن عینی شد؟
- ۴۶۸..... چگونه می‌توان به مقام قرب الهی نائل شد؟
- ۴۶۹..... ویژگی مسجد معمور از نگاه قرآن
- ۴۷۰..... سبب درجا زدن ما از چیست؟
- ۴۷۱..... چگونه می‌توان از خواب غفلت بیدار شد؟

مقام آسمانی انسان، نزد خداوند سبحان
آیه‌ی چهل و دوم

- ۴۷۴..... تأکید قرآن بر دو مطلب توحید و معاد
- ۴۷۵..... هدف از آفرینش انسان
- ۴۷۵..... الف: عبادت
- ۴۷۶..... ب: رجوع الی الله
- ۴۷۶..... ج: صعود الی الله

- د: لقاء الله ۴۷۶
- ه: جنت ۴۷۶
- میزان درک ما از تعابیر ذکر شده ۴۷۷
- نگاه قرآن به هدف از آفرینش انسان ۴۷۸
- ذکر یک مثال در خصوص دامنه‌ی تخیل انسان ۴۷۹
- غیرقابل تصور بودن عظمت نعمتهای آخرت ۴۷۹
- وظیفه‌ی ما تفقه در دین و حرکت به سوی کمال لایتناها ۴۸۱
- شوق فدایی، سر برای کسب خلود ۴۸۲
- پاسخ به یک سؤال: چرا عبادت خدا؟ ۴۸۳
- ارزش آسمانی انسان نزد خداوند سبحان ۴۸۵
- غیر ممکن بودن اتحاد حقایق و مخلوقات ۴۸۵
- چگونگی پرواز به سوی خداوند تعالی ۴۸۷
- غفلت شدید ما انسانها از فرصت‌های زندگی ساز ۴۸۸
- چگونگی به نتیجه رسیدن اعمال صالح ما ۴۸۹
- سبب شیعه شدن یک فرد سنی در عصر امام‌های اربعین ۴۹۱

صفات بهشتیان و سلوک روحانیان

آیه‌ی چهل و سوم

- کینه توز نبودن اهل بهشت ۴۹۴
- معنا و مفهوم صدر در آیه‌ی شریفه ۴۹۵
- سبب اسناد زائل شدن کینه از سینه مؤمنان به خداوند ۴۹۷
- شستشوی ظاهری و باطنی بهشتیان ۴۹۸
- تفاوت بارز مؤمنان واقعی با مؤمنان ادعایی ۴۹۹
- معنا و مفهوم سریر و چگونگی جلوس بهشتیان ۵۰۰
- تأثیر زیانبار غلّ در روابط اهل ایمان ۵۰۱

۵۰۳	 صفات برجسته اهل ایمان از نگاه پیامبر اکرم ﷺ
۵۰۴	 تواضع الهی مرحوم ملا خلیل قزوینی
۵۰۵	 شادی و غم شیطان!
۵۰۵	 شکر عارفانه‌ی اهل ایمان به درگاه خدای سبحان
۵۰۷	 تنبّه مرحوم شیخ جعفر کبیر کاشف الغطاء
۵۱۰	 دو سفارش مهم و اساسی به مردم و علما
۵۱۱	 حساسیت مردم به چگونگی زندگی علما
۵۱۲	 کسب یقین در امامت امام جواد علیّه السلام

بهشت جاودان، میراث جاوید مؤمنان
آیات چهل و سوم و چهل و چهارم

۵۱۶	 کینه توز نبودن مؤمنان
۵۱۷	 بهشت، میراث اعمال مومنان
۵۱۸	 دنیای برکت آفرین
۵۲۰	 دو گروه خطرناک برای عقیده
۵۲۰	 دو رکن اساسی دین
۵۲۱	 گفتگوی بهشتیان و جهنمیان
۵۲۲	 اذان از شعارهای افتخارآمیز امت اسلام
۵۲۳	 امام امیرالمؤمنین علی علیّه السلام و اعلام اذان برائت
۵۲۵	 مؤذن اذان قیامت
۵۲۶	 امام امیرالمؤمنین علی علیّه السلام جداکننده بهشتیان از جهنمیان
۵۲۷	 امام امیرالمؤمنین علی علیّه السلام آرام کننده زلزله‌ی زمین
۵۲۸	 بیان فضائل مولای متّقیان علی علیّه السلام برغم کراهت روشنفکران
۵۳۱	 بیان فضیلت امیر مؤمنان علی علیّه السلام در ماجرای ردّ الشمس
۵۳۳	 ذکر خاطره‌ای شیرین از علامه امینی
۵۳۴	 ذکر شش فضیلت امیر مؤمنان علی علیّه السلام از زبان عمر

خطر بزرگ مؤمنان منحرف!
آیات چهل و چهارم تا چهل و ششم

- ۵۳۸ ایجاد حجاب بین بهشتیان و جهنمیان
- ۵۳۸ چگونگی دیدار بهشتیان با جهنمیان
- ۵۳۹ نور فراگیر مؤمنان در روز قیامت
- ۵۴۰ سبب ذکر جنات در قرآن کریم
- ۵۴۱ مقصود از آنکه در قرآن کریم
- ۵۴۲ ظلمت فانی در روز قیامت و درخواست آنان
- ۵۴۳ دیوار بین مؤمنان و منافقان در همین عالم دنیا
- ۵۴۵ حسرت و افسوس به دنیا از دست دادن فرصتها
- ۵۴۷ انسانهای فرصت سوز در این کاروان
- ۵۴۸ اعلام عقاید و اعمال ما بوسیله اذان
- ۵۴۹ کدام نماز را می توان به جهانیان اعلام کرد؟
- ۵۵۰ آیا اذان ما گویای عقیده و عمل ماست؟
- ۵۵۰ منظور از ظالمان در آیه ی شریفه
- ۵۵۱ دو موضوع مهم در دین مقدس اسلام
- ۵۵۲ بیان عظمت کار مبلّغان دینی از نگاه قرآن
- ۵۵۳ مبلّغان دینی منحرف و انحراف آفرین!
- ۵۵۵ حسرت بارتترین زندگی در روز قیامت!
- ۵۵۶ ماجرای عبرت آموز شلمغانی برای اهل علم و عمل
- ۵۵۸ ماجرای درس آموز علی ابن یقطين برای مسئولان کشوری

قرآن و مقام ممتاز اعرافیان
آیات چهل و ششم تا پنجاهم

- ۵۶۲ ایجاد حجاب بین مؤمنان و کافران
- ۵۶۲ اعراف از منظر لغت و معنا
- ۵۶۳ اشراف اعرافیان بر بهشتیان و جهنمیان

- ۵۶۴ نقش فرماندهی اصحاب اعراف
- ۵۶۵ شخصیت اعرافیان از نگاه امام باقر (ع)
- ۵۶۶ کیفر روحی جهنمیان در گفتگو با بهشتیان
- ۵۶۷ جهنمیان و درخواست آب و غذا از بهشتیان
- ۵۶۹ غفلت ما از مواهب بیکران الهی
- ۵۷۰ ناسازگاری معده جهنمیان با نعمت های بهشتی
- ۵۷۱ بی قابلیت جهنمیان در ورود به بهشت
- ۵۷۱ قتل از مرگ به فکر خود باشیم
- ۵۷۲ آیا ارث عامل به وصیت است؟
- ۵۷۳ نافع بودن انفاق قبل از مرگ
- ۵۷۴ پاکیزه شدن جان با پرداخت صدقات
- ۵۷۶ اهمیت قرض دادن به خدا
- ۵۷۶ اثر اخلاص در رشد معنوی انسان

تحریم تکوینی بهشت، بر کافران بدسرشت
آیات پنجاهم پنجاه و یکم

- ۵۸۰ تحریم تکوینی بهشت بر کافران
- ۵۸۱ دگرگون شدن ذات و جوهر کافران بر اثر گناه
- ۵۸۳ آتش فراگیر و دردناک عذاب برای کافران
- ۵۸۴ جوشش آتش از درون جهنمیان
- ۵۸۵ دنیاگرایی در پوشش دینداری
- ۵۸۶ دو آفت خطرناک مغرور شدن به دنیا
- ۵۸۷ رسیدن به تمثیلات نفسانی در قالب دین خواهی
- ۵۸۸ دل پردرد رسول خدا (ص) از آینده ی امت اسلام
- ۵۸۹ همه چیز برای دنیا داری و دنیا طلبی

- ۵۸۹..... دین فروشی به خاطر جیفه‌ی دنیا
- ۵۹۱..... ابوهریره در لباس خیرخواهی برای امت اسلام!
- ۵۹۲..... اثربلیغات تأثیرگذار دشمن بر مؤمنان
- ۵۹۳..... اقسام قاریان قرآن از نگاه امام باقر علیه السلام
- ۵۹۵..... نگران جدی از سرانجام کار خود

www.ketab.ir

مقدمه‌ی مؤلف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

این کتاب مجموعه‌ای از سخنرانی‌های این بنده‌ی حقیر است که در جلسات متعدد بر روی مسائل اعتقادی و اخلاقی و عملی با استفاده از آیات شریفه‌ی سوره‌ی مبارکه‌ی اعراف داشته‌ام و اکنون به همت والای برادران بسیار عزیز و گرامیم در دفتر امور فرهنگی بنیاد خیریه الزهراء (علیها السلام) آن سخنان پس از پیاده کردن از نوار و جمع و تنظیم بسیار متناسب با عنوان (تفسیر سوره اعراف) تقدیم علاقمندان به معارف دینی گردیده است و لذا این حقیر نیز ضمن شکر و سپاس به درگاه ایزد متّان از زحمات مخلصانه‌ی آن برادران عزیز، متشکرم و توفیقات روز افزونشان را از خداوند متعال خواستارم.

سید محمد صیاء آبادی

۵ ماه ذی حجه ۱۴۴۰

۱۶ مرداد ماه ۱۳۹۸